

Sygn. akt III AUa 2016/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 czerwca 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach

Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSA Maria Małek - Bujak (spr.)
Sędziowie	SSA Jolanta Ansion SSA Ewa Piotrowska
Protokolant	Sebastian Adamczyk

po rozpoznaniu w dniu 25 czerwca 2013 r. w Katowicach

sprawy z odwołania A. B. (A. B.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o wysokość kapitału początkowego

na skutek apelacji ubezpieczonego A. B.

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w Katowicach

z dnia 22 maja 2012 r. sygn. akt XI U 2504/11

oddala apelację.

/-/ SSA J. Ansion /-/ SSA M. Małek-Bujak /-/ SSA E. Piotrowska

Sędzia Przewodnicząca Sędzia

Sygn. akt III AUa 2016/12

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 16 września 2012r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. odmówił A. B. ponownego ustalenia wysokość kapitału początkowego.

W odwołaniu ubezpieczony domagał się zaliczenia do stażu pracy okresu nauki

w (...) Szkole Zawodowej Kopalni (...)
w D..

Wyrokiem z dnia 22 maja 2012r. (sygn. akt XI U 2504/11) Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach oddalił odwołanie.

W oparciu o akta dotyczące ustalenia kapitału początkowego, zeznania ubezpieczonego w charakterze strony (k. 7 a.s.), informację Spółki (...) S.A. Oddział w D. Zakład Kopalnie (...) w Całkowitej Likwidacji” (k. 10 a.s.), Sąd I instancji ustalił, że po ukończeniu szkoły podstawowej w 1965r. ubezpieczony rozpoczął naukę w (...) KWK (...) w D.

w klasie górnik. W pierwszej klasie praktyki odbywały się na terenie powierzchni kopalni i w warsztatach: lampiarnia, markownia i plac drzewny. Również w klasie II praktyki odbywały się na powierzchni. W klasie III praktyka odbywana była trzy razy w tygodniu na dole kopalni - 800 m pod ziemią. Praktyki odbywane były w ramach programu nauczania szkolnego i otrzymywano za nie ocenę wpisywaną na świadectwie po zakończeniu każdego roku szkolnego. Ubezpieczony posiadał numer marki na kopalni oraz przydzielonego instruktora nauki zawodu, z którym zjeżdżał pod ziemię. Odwołujący się nie posiada legitymacji ubezpieczeniowej z okresu nauki. W każdym miesiącu otrzymywał on stypendium w kasie szkoły. W danym roku było ono jednakowe dla wszystkich uczniów. Najwyższe stypendium wypłacano w III klasie, w której wypłacano także nagrody pieniężne, jeżeli instruktor wysoko ocenił pracę. Nie było obowiązku podjęcia pracy w tej kopalni po ukończeniu (...), dlatego też odwołujący się rozpoczął naukę w Technikum Górniczym w S.. Uczniowie korzystali z wakacji przez 2 miesiące w każdym roku.

Sąd Okręgowy zaznaczył, że z pisma przesłanego w dniu 15 marca 2012r. przez Spółkę (...) S.A. Oddział w D. Zakład (...) w Całkowitej Likwidacji” wynika, że archiwum nie posiada dokumentów po byłych Zasadniczych Szkołach Górniczych, natomiast akta osobowe A. B. z okresu odbywania miesięcznej praktyki nie zawierają umowy zawartej pomiędzy nim, a zakładem pracy.

Sąd I instancji wywiódł, że zgodnie z wyjaśnieniami Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej (Dz. U. nr 10/2000), status w/w szkół określało zarządzenie nr 80 byłego Ministra Górnictwa i Energetyki z dnia 22 kwietnia 1959r., później zarządzenie nr 24 Ministerstwa Górnictwa i Energetyki z dnia 4 czerwca 1970r. z których wynika, że uczniowie szkół górniczych nie podpisywali z kopalniami węgla kamiennego umów o pracę w celu przygotowania zawodowego, a jedynie umowy o naukę w zasadniczej szkole górniczej.

Uczniowie nie otrzymywali wynagrodzenia, a jedynie pomoc-materialną o charakterze stypendium, bowiem zgodnie z zarządzeniem Ministerstwa Górnictwa i Energetyki nie wchodzili oni w skład załogi kopalni. Kopalnie zapewniały uczniom szkół górniczych naukę praktyczną - zgodnie z zatwierdzonym programem nauczania. Zarządzeniem Ministra Górnictwa i Energetyki w 1985r. przyznano absolwentom zasadniczych szkół górniczych dodatkowe uprawnienia, polegające na zaliczeniu nauki w szkole do okresu pracy, wymaganego do otrzymywania specjalnego wynagrodzenia wypłacanego miesięcznie, tzw. Karta Górnika oraz do czasu wymaganego przy nabywaniu uprawnień do nagród jubileuszowych - jednakże tylko, gdy podjął pracę w kopalni. Przyznanie tych dodatkowych uprawnień absolwentom zasadniczych szkół górniczych nie zmieniło jednak charakteru nauki w tych szkołach, które nadal pozostawały szkołami dla młodzieży niepracującej. Ponadto, w przypadku niepodjęcia przez ucznia pracy w kopalni po zakończeniu nauki w zasadniczej szkole górniczej, uczeń zobowiązany był zwrócić 50 % kwot pomocy materialnej w gotówce wypłaconych mu w okresie nauki w szkole.

Zatem, zdaniem Sądu, w świetle powyższego materiału, należało stanąć na stanowisku, że okres nauki w zasadniczej szkole górniczej, podczas której uczeń tej szkoły odbywał zajęcia praktyczne na podstawie umowy nie mającej podstawy w stosunku pracy, nie stanowi okresu zatrudnienia zaliczanego do stażu pracy. Za okres nauki w szkole górniczej nie były odprowadzane składki na ubezpieczenie społeczne. Okres ten nie stanowi okresu równorzędnego z okresem zatrudnienia.

Mając na uwadze przedstawione okoliczności, Sąd I instancji, na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie.

Apelację od wyroku wniósł ubezpieczony.

Nie wskazując podstaw zaskarżenia wyroku, ani nie precyzując zarzutów, podniósł, że praktyki na dole kopalni odbywały się w III klasie szkoły górniczej trzy razy w tygodniu od godz. 6.00 do 14.00. Były wykonywane prace w ruchu kopalni.

Wniósł o ewentualne zaliczenie jako okresów nieskładkowych 10 miesięcy po 3 dni w tygodniu.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy rozpoznał sprawę prawidłowo, starannie przeprowadzając postępowanie dowodowe, zaś ocena zebranego w sprawie materiału dowodowego nie budzi wątpliwości w świetle zasady wynikającej z art. 233 k.p.c.

Istota sporu sprowadza się do rozstrzygnięcia kwestii zaliczenia okresu nauki w (...) Szkole Zawodowej Kopalni (...) w D. do stażu pracy.

Należy w tym miejscu przypomnieć, że zgodnie z treścią art. 6 ust. 2 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. Nr 162, poz. 1118 z późn. zm.), za okresy składkowe, o których mowa w ust. 2 uważa się również okresy zatrudnienia po ukończeniu 15 lat życia na obszarze Państwa Polskiego - w wymiarze nie niższym niż połowa pełnego wymiaru czasu pracy, jeżeli w tych okresach pracownik pobierał wynagrodzenie lub zasiłek z ubezpieczenia społecznego: chorobowy, macierzyński lub opiekuńczy albo rentę chorobową. Użyte

w wymienionym przepisie pojęcie „zatrudnienia” oznacza pozostawanie w stosunku pracy. Na gruncie przepisów Kodeksu pracy o zatrudnianiu młodocianych, młodociani w okresie nauki zawodu pozostawali z zakładem pracy (pracodawcą) w stosunku pracy. Nie pozostawali natomiast w stosunku pracy, lecz w administracyjnoprawnym stosunku nauki ze szkołą, młodociani uzyskujący kwalifikacje zawodowe w okresie nauki w zasadniczej szkole zawodowej, w technikum, czy w liceum zawodowym - i tak też było w przypadku ubezpieczonego.

Przez cały okres nauki w szkole ubezpieczony posiadał status ucznia. W tym czasie nie otrzymywał wynagrodzenia, a jedynie pomoc materialną, która stanowiła formę stypendium. Ubezpieczony nie wykazywał, aby podpisał z Kopalnią umowę o pracę, ani też by Kopalnia odprowadzała za niego składki na ubezpieczenie społeczne. Okoliczności sprawy wskazują więc na to, że ubezpieczony w KWK (...) odbywał jedynie praktykę w ramach programu nauki w ZSG. Okoliczność ta nie może przesądzać o traktowaniu go w tym okresie jako pracownika Kopalni wraz ze wszystkimi wiążącymi się z tym uprawnieniami, w tym przyszłymi uprawnieniami emerytalnymi.

Powołany art. 6 ust. 2 pkt 1 lit. a ustawy o emeryturach i rentach z FUS jest normą bezwzględnie obowiązującą i nie zezwala na uznanie za okres składkowy okresu pracy świadczonej przed ukończeniem 15 roku życia.

Brak natomiast jakichkolwiek podstaw do uznania, że ubezpieczony świadczył tę pracę w ramach zatrudnienia młodocianych, o którym mowa w art. 6 ust. 2 pkt 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Bez wątplenia bowiem jego praktyka nie miała charakteru szkolenia, które to sytuacje przewidywały obowiązujące regulacje dekretu z dnia 2 sierpnia 1951r. o pracy i szkoleniu zawodowym młodocianych w zakładach pracy

(Dz. U. R.P. nr 41, poz. 311) albo rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 12 kwietnia 1952r. w sprawie warunków przyjmowania do pracy w celu przyuczenia do zawodu i późniejszego zatrudnienia młodocianych, którzy ukończyli 14 lat życia i nie przekroczyli 16 lat życia

(Dz. U. Nr 21, poz. 135), a także późniejszej ustawy z dnia 2 lipca 1958r. o nauce zawodu, przyuczania do określonej pracy i warunkach zatrudniania młodocianych w zakładach pracy oraz o wstępnym stażu pracy (Dz. U. nr 45, poz. 226 ze zm.).

Mając na uwadze powyższe, Sąd Apelacyjny oddalił apelację ubezpieczonego na podstawie art. 385 k.p.c., nie znajdując podstaw do jej uwzględnienia.

/-/ SSA J. Ansion /-/ SSA M. Małek-Bujak /-/ SSA E. Piotrowska
Sędzia Przewodnicząca Sędzia

JR